

Sygn. akt VU 298/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wiesław Jakubiec

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : st. sekr. sądowy Aldona Fojcik

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. w Rybniku

na rozprawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o jednorazowe odszkodowanie

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 23 maja 2014 r., znak: OW/07- (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. K. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 7.300,00 zł (siedem tysięcy trzysta złotych 00/100), odpowiadającej 10% stałemu uszczerbkowi na zdrowiu, doznanego przez ubezpieczonego wskutek wypadku przy pracy z dnia 20 listopada 2012 r.;
2. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 298/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 maja 2014 roku, znak OW/07- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu A. K. prawa do jednorazowego odszkodowania. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż uznał zdarzenie z dnia 20 listopada 2011 roku za wypadek przy pracy, jednakże ubezpieczony wskutek rażącego niedbalstwa (wykonywanie zabronionych czynności bez wyłączenia urządzenia w ruchu) swoim zachowaniem naruszył przepisy o ochronie życia i zdrowia, co jest podstawą do wyłączenia prawa do świadczeń z ustawy wypadkowej. (vide akta organu rentowego tom I)

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o przyznanie jednorazowego odszkodowania i wskazał, że zespół wypadkowy powołany przez pracodawcę nie uznał, że rażąco naruszył przepisy bhp (vide k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje stanowisko (vide k.12), wskazując, że gdyby ubezpieczony wyłączył najpierw urządzenie a dopiero później próbował go czyścić, to do wypadku by nie doszło.

Na rozprawie w dniu 18.03.2015 r. ubezpieczony domagał się przyznania mu jednorazowego odszkodowania w wysokości 12.000 zł za 15 % uszczerbku na zdrowiu wskazując, że „inni ubezpieczyciela” taki uszczerbek mu przyznali.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. K. był od 8.01.1990 r. zatrudniony w (...) sp. z o.o. w R. na stanowisku mechanika instalacyjnego (ślusarza). W dniu 20 listopada 2012 r. ok. godz. 20:00 ubezpieczony przyszedł na III piętro aby wykonać inspekcję pracy transportera H-401 B. Charakter pracy tego urządzenia w trybie sterowania automatycznego był przerywany (urządzenie co jakiś czas włączało się i wyłączało w zależności od poziomu proszku w zbiorniku transportera). Gdy ubezpieczony dokonywał kontroli urządzenia było ono w spoczynku. Po otwarciu przedniej osłony (od czoła) stwierdził duże zejście taśmy, więc otworzył klapę rewizyjną i zobaczył narośl proszku na bębnie napędu. Ubezpieczony podjął próbę usunięcia narośli chwytając ją prawą dłonią wyposażoną w rękawicę. Nagle urządzenie uruchomiło się i wciągnęło dwa palce ubezpieczonego pomiędzy taśmę a bęben napędowy. Ubezpieczony próbował drugą ręką dosięgnąć do linki dopiętej do wyłącznika awaryjnego ale była ona za krótka. Również próba sięgnięcia do radiotelefonu okazała się nieskuteczna z uwagi na znajdowanie się radiotelefonu w zbyt dużej odległości. W sytuacji kolejnego (drugiego) uruchomienia i ponownego zatrzymania transportera wciągnęło głębiej prawe przedramię ubezpieczonego, który zaczął wołać o pomoc. Wskutek trzeciego uruchomienia urządzenia doszło do otwartego złamania przedramienia prawego ubezpieczonego. Potem urządzenie zatrzymało się wobec wyłączenia silnika napędu transportera wskutek zadziałania zabezpieczenia przeciwprzeciążeniowego (zabezpieczenia silnika przed przeciążeniem). Ubezpieczony był przekonany zbliżając się do urządzenia że w razie czego dosięgnie linki.

Zespół powypadkowy uznał zdarzenie za wypadek przy pracy wskazując, że przyczyną było niewyłącznie transportera (...) (na skrzynce sterowniczej) i wykonywanie zabronionej czynności (wyciąganie nawisu proszku) bez wyłączenia urządzenia z ruchu. Dodając, że dodatkowym elementem, który miał wpływ na wystąpienie wypadku, była za krótka linka bezpieczeństwa służąca do awaryjnego wyłączenia urządzenia i fakt wykonania czynności w poczuciu obowiązku ubezpieczonego celem utrzymania urządzenia w sprawności w okresie wysokiej produkcji. Jednocześnie, zespół powypadkowy nie stwierdził, iż wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Ubezpieczony była zapoznany z instrukcją obsługi transportera i przeszedł odpowiednie szkolenie.

Przyczynami wypadku z dnia 20.11.2012 r. były:

- 1/ nie wyłączenie przez ubezpieczonego urządzenia transportera H- (...) na tablicy sterowniczej;
- 2/ zbyt krótka linka bezpieczeństwa, służąca do awaryjnego wyłączenia transportera z ruchu;
- 3/ naruszenie przez ubezpieczonego przepisów zawartych w części 6 w pkt 1, 2-4 oraz w części 7 w pkt 2, 5 „Instrukcji obsługi transporterów taśmowych”, § 60 ust. 1 rozporządzenia Min. Pracy i Polityki Socjalnej z 26.09.1997 r. i § 9, 10 ust. 1, 2 ust.2, 27 ust 4 rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społecznej z 19.03.1954 r. m.in. nakazujących wykonywanie czynności czyszczenia i kontroli na urządzeniach po ich wyłączeniu i dokonywania czyszczenia za pomocą szczotek i skrobaków.

W wyniku wypadku ubezpieczony doznał zmiążdżenia przedramienia prawego i złamania otwartego III stopnia kości przedramienia prawego.

Dowód: protokół nr (...) wraz z załącznikami, dokumentacja medyczna – akta organu rentowego; instrukcja obsługi transporterów WI R.. 06.2-19-2 i 06.2-19-3 k. 26, 50; zakres obowiązków i uprawnień k. 90; zaświadczenie o

ukończeniu szkolenia z bhp k. 91-93 zeznania świadka E. J. k. 39; przesłuchanie stron – ubezpieczonego k.40; opinia biegłego z bhp J. C. k. 98; opinia biegłego z bhp C. K. k. 149; opinia biegłego z zakresu bhp Ł. P. k. 208

Otwarte złamanie przedramienia prawego w tym dwupoziomowym kości łokciowej prawej, zaburzenie wzrostu kości promieniowej w przebiegu leczenia, znaczne ograniczenie ruchu rotacji przedramienia i niezborność stawu promieniowo-łokciowego oraz ograniczenie funkcji wskaziciela prawego i to wszystko kończyny górnej dominującej spowodowało powstanie stałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10%.

Dowód: opinia biegłego z zakresu ortopedii T. Z. k. 57

Ubezpieczony wystąpił o ustalenie procentowego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

Dowód: pismo ubezpieczonego – akta organu rentowego

Decyzją z dnia 23 maja 2014 roku, znak OW/07- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu A. K. prawa do jednorazowego odszkodowania. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż uznał zdarzenie z dnia 20 listopada 2011 roku za wypadek przy pracy, jednakże ubezpieczony wskutek rażącego niedbalstwa (wykonywanie zabronionych czynności bez wyłączenia urządzenia w ruchu) swoim zachowaniem naruszył przepisy o ochronie życia i zdrowia, co jest podstawą do wyłączenia prawa do świadczeń z ustawy wypadkowej.

Dowód: decyzja organu rentowego z 23.05.2014 roku – akta organu rentowego tom I k. 16

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci ww. dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o dowód z opinii biegłego ortopedy T. Z., w zasadniczej części z opinii biegłego z zakresu (...) oraz dowód z przesłuchania stron ograniczony do przesłuchania ubezpieczonego i zeznań świadka E. J., które wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniają tworząc wyrazisty obraz całości sprawy. Sąd uznał także za przydatne opinie dwóch innych powołanych w sprawie biegłych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (J. C. i C. K.) co do ich ustaleń jakie korelowały z pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie. Zarzuty co do opinii biegłego J. C. były tego rodzaju, że biegły ten sformułował zbyt kategorię wniosek, że wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez ubezpieczonego wskutek rażącego niedbalstwa przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, przyjmując z nieuzasadnionych w opinii powodów, że istniejąca zbyt krótka linka awaryjnego wyłączenia urządzenia (który to fakt szeroko w opinii omawia) nie można uznać za przyczynę zdarzenia. Z kolei biegły C. K. w swojej opinii przedstawił bardzo wiele przyczyn wypadku, które biegły nie był jednak w stanie należycie uzasadnić, na co zwrócił uwagę biegły Ł. P..

Sąd nie podzielił zastrzeżeń zgłoszonych przez organ rentowy do opinii biegłego Ł. P., albowiem biegły w sposób jasny i wyczerpujący przedstawił i uzasadnił swoje wnioski, w szczególności dotyczący uznania istnienia zbyt krótkiej linki awaryjnej za przyczynę wypadku. Biegły opierając się na wcześniejszych opiniach dokonał swoistej „recenzji” ustaleń poprzedzających go biegłych (co było może niezbyt fortunate) i pozostawił „nierozstrzygnięte” kwestie ewentualnych kilku innych przyczyn wypadku, jednakże w ocenie Sądu z uwagi na kategorię wskazanie przez biegłego na trzy przyczyny wypadku (w tym jedną nie dotycząca osoby ubezpieczonego) dalsze prowadzenie postępowania (wyjaśnianie wystąpienia jeszcze innych przyczyn) było niecelowe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Organ rentowy kwestionował prawo ubezpieczonego do jednorazowego odszkodowania z ubezpieczenia wypadkowego z uwagi na uznanie, iż do wypadku przy pracy doszło wskutek rażącego naruszenia przez

ubezpieczonego przepisów o ochronie życia i zdrowia. Ubezpieczony podnosił, iż jego zachowanie nie było nakierowane świadomie na narażanie swojego życia i zdrowia .

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2009 r., nr 167 poz. 1322 j.t. ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Jednocześnie, art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej stanowi, iż świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W orzecznictwie słusznie przyjmuje się, iż rażące niedbalstwo jest zachowaniem graniczącym z umyślnością, ale zarazem takim, które nie daje podstaw do przypisania pracownikowi zamiaru skierowanego na popełnienie czynu. Przez działanie z rażącym niedbalstwem należy rozumieć między innymi sytuacje, w których poszkodowany pracownik zdaje sobie sprawę z grożącego mu niebezpieczeństwa, gdyż zwykle ono występuje w danych okolicznościach faktycznych, tak że każdy człowiek o przeciętnej przezorności ocenia je jako ewidentne – a mimo to, z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, naraża się na to niebezpieczeństwo, ignorując następstwa własnego zachowania się. Niedbalstwo pracownika jako wyłączna przyczyna wypadku przy pracy wyłącza prawo do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego tylko wtedy, gdy miało charakter rażący, a więc graniczyło z umyślnością (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2008 r., II UK 106/08, LEX nr 580246; podobnie wyr. Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1999 r., II UKN 221/99, OSNP 2001/6/205, OSP 2001/11/169; wyr. Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 1976 r., III PRN 19/76, OSNC 1977/3/55).

Nadto, winę lub rażące niedbalstwo pracownika poszkodowanego w wypadku przy pracy należy konkretnie udowodnić. Nie wystarczy wykazanie nieprzestrzegania przepisów bhp (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., II UK 30/04, M.P.Pr. (...)).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wypadek przy pracy nie miał miejsca w okolicznościach uzasadniających pozbawienie ubezpieczonego prawa do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż brak podstaw do stwierdzenia, iż wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia wskutek rażącego niedbalstwa. Okoliczności faktyczne sprawy dają uzasadnione podstawy do stwierdzenia, iż zachowanie ubezpieczonego nie było wyłączną przyczyną zdarzenia.

Nie zapewnienie przez pracodawcę ubezpieczonego właściwej długości linki awaryjnego wyłączenia urządzenia muszą prowadzić do wniosku, iż okoliczność ta stanowiła współprzyczynę wypadku przy pracy. Jednocześnie, okoliczność ta nie leżała po stronie ubezpieczonego, natomiast występowanie jakiegokolwiek współprzyczyny wypadku uniemożliwia stosowanie konstrukcji utraty prawa do świadczeń w myśl art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej, albowiem z tego punktu widzenia nie ma znaczenia ani to, która z przyczyn wypadku miała większy ciężar gatunkowy, ani to, w jakim ewentualnie zakresie ubezpieczony przyczynił się do zdarzenia. Istotne jest jedynie, że istniały także inne przyczyny wypadku, niż ewentualne zawinięcie ubezpieczonego (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013 r., II UK 169/13, LEX nr 1421810).

Zgodnie z art. 11 ust. 2 i 3 ustawy wypadkowej, za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, natomiast za uszczerbek długotrwały – naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy stanowi, iż jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Z

kolei ust. 5 tego artykułu wskazuje, iż do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15 ustawy.

Na podstawie załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania wysokość stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego, u którego stwierdzono złamanie trzonów jednej lub obu kości przedramienia - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych 5-15 % (pkt 123 a).

Jak stanowi Obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosi 730 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Przebyte leczenie nie przywróciło pełnej sprawności ubezpieczonego. Otwarte złamanie przedramienia prawego w tym dwupoziomym kości łokciowej prawej, zaburzenie zrostu kości promieniowej w przebiegu leczenia, znaczne ograniczenie ruchu rotacji przedramienia i niezborność stawu promieniowo-łokciowego oraz ograniczenie funkcji wskaziciela prawego i to wszystko kończyny górnej dominującej spowodowało powstanie stałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10%.

Ustalając wysokość uszczerbku na zdrowiu Sąd w pełni podzielił wspólną opinię biegłego ortopedy T. Z. jako wydanej przez osobę będącą specjalistą w zakresie schorzeń występujących u ubezpieczonego. Jednocześnie, podkreślenia wymaga, iż żadna ze stron nie wносиła jakichkolwiek zastrzeżeń do opinii tego biegłego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne, na podstawie cytowanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 7300 zł odpowiadającej 10% stałemu uszczerbkowi na zdrowiu doznanemu wskutek wypadku przy pracy z dnia 20.11.2012 roku. Z uwagi na to, że ubezpieczony wnosił o przyznanie jednorazowego odszkodowania odpowiadającemu 15% stałego uszczerbku, w pozostałym zakresie odwołanie oddalono (pkt 2 sentencji)